

KABINET PREDSEDNIKA VLADE

Gregorčičeva 20, 25
1000 Ljubljana

Ljubljana, 8. 12. 2017

Zadeva: odprto pismo glede prizadevanja Republike Slovenije pri preprečevanju zlorab finančnega sistema

Spoštovani gospod predsednik vlade, dr. Miro Cerar,

Transparency International Slovenia in Ekvilib Inštitut sta razočarana nad odgovori ministrstva za finance glede stališč, ki jih predstavniki ministrstva zastopajo na ravni Evropske unije pri pogajanjih o novi, peti direktivi za preprečevanje zlorab finančnega sistema za pranje denarja in financiranje terorizma.

Že 16.12.2016 sta navedeni organizaciji na ministrico za finance naslovili dopis, kjer sta izpostavili pet ključnih točk, ki so pomembne za zagotavljanje večje transparentnosti dejanskega lastništva in bi lahko pomembno prispevale k preprečevanju zlorab finančnega sistema, ki smo jim priča v aferah kot so panamski in rajski dokumenti. Ministrstvo kljub jasnemu pozivu o razjasnitvi stališč do teh petih točk, odgovora ni poslalo. Zato smo ministrico ponovno pozvali k odgovoru po razkritju rajskih dokumentov, odgovor pa smo prejeli dan pred sejo odbora Državnega zbora pristojnega za finance (16.11.2017), kjer smo razpravljali prav o ukrepih Vlade Republike Slovenije proti praksam, ki se poslužujejo davčnih oaz oz. oaz anonimnosti.

Kot smo to predstavili tudi pred odborom, z odgovorom ne moremo biti zadovoljni, saj Slovenija po našem mnenju ne zavzema aktivne vloge v eni izmed ključnih debat na tem področju na ravni EU.

V dopisu smo ministrico spraševali (skrajšano):

- Ali se zavzema za javne registre dejanskih lastnikov, v strojno berljivi obliki, kar bi civilni družbi omogočilo raziskovanje in odkrivanje nepravilnosti.
- Ali je za to, da se zniža pokazatelj dejanskega lastništva iz 25% na 10%, kar bi otežilo skrivanje lastništva.
- Ali je za razširitev obveznosti registracije dejanskih lastnikov tujih skladov, kar bi zajelo tuje sklade, ki jih srečujemo v zgodbah rajskih in panamskih dokumentov ter jim tako otežilo skrivanje dejanskega lastnika.
- Ali je za to, da so znani dejanski lastniki za vse tipe skladov, saj bi se nekatere oblike ob razmejitvi še vedno lahko zlorabljale.
- Ali podpira predlog, da se zaostri možnost registracije direktorjev kot dejanskih lastnikov, saj predlog Evropske komisije omogoča preveč preprosto zlorabo tega določila.

Ministrstvo za finance je v svojem odgovoru sicer zapisalo, da "pred institucijami EU vseskozi aktivno podpiramo čim večjo preglednost podatkov o dejanskih lastnikih", kar pozdravljamo. A ugotavljamo, da nadaljnje besedilo temu ne sledi.

1. Glede vprašanja podpore javnim registrom dejanskih lastnikov na EU ravni MF ne zavzame stališča, saj navaja le rešitve iz ZPPDFT-1, ki sicer uvaja javen register dejanskih lastnikov. Prav tako ni jasno, ali MF podpira uvedbo javno dostopnih strojno berljivih registrov (v odprtih formatih kot so xml ali json), kar bi omogočilo lažje odkrivanje nepravilnosti.
2. MF ne podpira znižanja pokazatelja dejanskega lastništva iz 25% na 10%.

3. Glede preostalih točk navede, da Slovenija predlogom bodisi zgolj "ne nasprotuje" bodisi podpira "pravno vzdržne rešitve".

Po našem mnenju navedeno ne izkazuje **aktivnega** podpiranja večje preglednosti, kar je glede na škandale iz panamskih in rajskih dokumentov po našem mnenju nedopustno, saj ti politikom nalagajo odgovornost za bolj zavzeto ukrepanje.

Zato vas naprošamo, da pozovete ministrstvo za finance, da v imenu Republike Slovenije zavzame bolj trdno stališče do rešitev, ki bi zagotovile večjo transparentnost in onemogočala nekatere zlorabe mednarodnega finančnega sistema. Naslednja priložnost bo že prihodnji teden ob novem krogu pogajanj med Svetom EU, Evropskim parlamentom in Evropsko komisijo glede pete direktive za preprečevanje finančnega sistema za pranje denarja in financiranje terorizma.

S spoštovanjem,

Vid Doria
Generalni sekretar Transparency International Slovenia

in

Maruša Babnik
zunanja strokovna sodelavka za področje davčne pravičnosti Ekvilib Inštitut